

Č E S K Ý J A Z Y K

1. Označte řádek, na němž není žádný pravopisný nebo gramatický nedostatek:

- a) Na výstavě se nemluvílo o ničem jiném než o obrazu věnovanému neznámým dárcem.
- b) Mnohokrát jsme poukazovali a požadovali odstranění závažných závad na domě, ale vlastník prohlásil, že na opravu nemá peníze.
- c) S parcelou se dlouho uvažovalo jako s místem pro budoucí menzu, kterou vysoké školy v nejbližším okolí naléhavě potřebují.
- d) Tento zubař byl průkopníkem tržní ekonomiky a privatizačních tendencí v českém zdravotnictví. Není divu, vždyť pocházel z Baťova kraje, kde žil a pracoval.

body:/3

2. Označte řádek, na němž je slovo správně morfematically rozčleněno.

- a) ciz-í-h-o
- b) ne-ob-vy-k-los-t
- c) mil-o-va-n-é-mu
- d) pro – da – va – č – k – a

body:/3

3. Označte řádek, na němž se jedno slovo nehodí ke zbývajícím z hlediska slovo tvorného.

- a) divák – pasák – rypák – žebrák – kuřák
- b) chudák – hlupák – dobrák – darebák
- c) ovčák – cirkusák – koňák – měšťák
- d) Moravák – Rakušák – Plzeňák – Liberečák

body:/3

4. Označte řádek, na němž alespoň jedno podstatné jméno není pomnožné.

- a) ústa – záda – plíce
- b) plavky – punčocháče – šaty
- c) prázdninami – narozeninami – Vánoce
- d) blatech – Postoloprtech – Čechách

body:/3

5. Označte řádek, na němž není žádné přivlastňovací zájmeno.

- a) svému – mi – jí – těch
- b) všemi – jaké – jejím – něčeho
- c) ničím – jejichž – takovými – jí
- d) svým – kterému – oněch – vašich

body:/3

6. Označte řádek, na němž jsou všechny slovesné tvary určité.

- a) si zpívá – kouřit – je umývána – koupil by
- b) ať přijdou – pospala by si – budou muset studovat – kolísaly by
- c) nevěda – čte si – jmout – byl by býval přišel
- d) buďte pozdraveni – moci – budete muset vystupovat – zničen

body:/3

7. Označte řádek, na němž žádné slovo ve větě není slovnědruhově víceznačné.

- a) Maminka mi dlouho nenapsala.
- b) Má na mysli hlavně růst odbytu.
- c) Nikdo je přece nemohl zahlédnout.
- d) Žádný omyl se nedá zastřít.

body:/3

8. Napište slovy, jakým slovním druhem je tučně napsaný výraz (nepište číslice!).

- a) **To** se mi ale líbí!
- b) **To** to jede!
- c) Usměj **se** přeci trošku.
- d) Tam se **se** Samem už nepodívám.

body:/4

9. Ve druhé větě souvětí podtrhněte přísudek a označte řádek, na němž je vyjádřen jeho druh.

Přemýšlel, zda by se třeba v pondělí při přednášce býval byl tak moc nerozesmál, kdyby se více soustředil.

- a) slovesný několikanásobný c) slovesný jednoduchý
b) slovesný složený d) slovesně-jmenný body:/3

10. Označte řádek, na němž je uvedena věta, kterou nelze převést do opisného pasíva, tj. na konstrukci se složeným trpným tvarem slovesa.

- a) Podlahu snadno umyjete tímto přípravkem.
b) Na jaře vždycky děti onemocní.
c) Na plese jsme tancovali až do rána.
d) Magistrát rozhodnul o stavbě nového parkoviště. body:/3

11. Označte řádek, na němž je uvedeno souvětí souřadné s větami ve vztahu důvodovém.

- a) Bolel-li Petra zub, šel k lékaři. c) Petra bolel zub, a tudíž šel k lékaři.
b) Petr šel k lékaři, bolel ho totiž zub. d) Petr šel k lékaři, jelikož ho bolel zub. body:/3

12. Podtrhněte řádek, na němž je uvedena věta jednočlenná.

- a) Sousedům se narodila dvojčata.
b) Nemocnému se přes veškerou péči přitížilo.
c) Petr je dnes nesvůj.
d) Je zde na zapřenou. body:/3

13. Určete druhy vět, které uvozuje spojka *aby*. V případě výskytu vět příslovečných specifikujte jejich druh.

- a) *Jez tak, aby ses nepřejedl.*
b) *Řekl mi, abych přišel včas.*
c) *Hoří nedočkavostí, aby už odstartovali.*
d) *Bylo by směšné, abychom se o to hádali.*
e) *Koupil jsem si anglickou knihu, abych se zdokonalil v angličtině.* body:/5

14. Označte řádek, na němž je správně určen syntaktický vztah mezi dvojicí větných členů *střecha kostela* z věty *Místní farníci již dva roky intenzivně pracují na opravě střechy místního kostela.*

- a) řízenost c) přimykání
b) shoda d) není mezi nimi syntaktický vztah body:/2

15. Vypište ze souvětí všechny věty hlavní a určete významový poměr mezi nimi.

Petr hluboce trpěl vědomím, že nemá děti, a nezanechává proto vlastní potomky, kterým jelikož by byli jeho dědici, by přenechal všechny majetek, a stále žárlivěji sledoval své synovce, syny Vokovy, neboť jim mělo veškeré jmění, až zemře, připadnout.

-
.....
.....
..... body:/6

Český jazyk body:/50

L I T E R A T U R A

1. Která kombinace autor–dílo je **chybná**?

- a) Kosmas Decanus – *Kronika česká*
- b) Adam Václav Michna z Otradovic – *Slaviček rájský*
- c) Bohuslav Balbín – *Rozprava na obranu jazyka slovanského, zvláště pak českého*
- d) Matěj Václav Šteyer – *Výborně dobrý způsob, jak se má dobře po česku psátí neb tisknouti* body:/2

2. Kdo je autorem díla *Via lucis (Cesta světla)*?

- a) Jan Blahoslav
 - b) Daniel Adam z Veleslavína
 - c) Jan Amos Komenský
 - d) Petr Chelčický
- body:/2

3. Který z následujících termínů označuje oblast literatury věnující se kázáním a postilám?

- a) homiletika
 - b) hagiografie
 - c) historiografie
 - d) hymnografie
- body:/2

Přečtěte si ukázkou ze stati „Naše dvě otázky“, k níž se vztahují **úkoly č. 4 a 5**:

Bez ideálu, bez vědomí mravního povolání, není národa. – Nuže tedy, jaký je náš úkol v dějinách člověčenstva? [...] A zde jest uzel otázky, jež zní: je náš národní fond takový, aby poskytoval dostatečné mravní posily, aby vnukal úplné přesvědčení, [...] že by odcizení jazyku bylo skutečnou etickou škodou [...]

4. Kdo je autorem uvedené stati?

- a) Jan Neruda
 - b) Hubert Gordon Schauer
 - c) Jaroslav Vrchlický
 - d) Josef Jungmann
- body:/2

5. Jakým programovým tendencím názor uvedený ve výše citované ukázce odpovídá?

- a) romantismus
 - b) obroda jazyka
 - c) kosmopolitismus
 - d) realismus
- body:/2

6. Na základě charakteristických rysů poetiky přiřaďte k básnickým směrům jednotlivé ukázky (např. a-I, b-II, c-III, d-IV). (Pozn.: zdroje citovaných ukázek ani jejich autory záměrně neuvádíme.)

- a) realismus
 - b) symbolismus
 - c) poetismus
 - d) surrealismus
- body:/4

I)
Bizarní sen

*Já řekl jí: „Nemůžem ničeho čekat od tohoto Žití,
od Země této a od těchto Nebes a od těchto Svatých.
Mně hnusny jsou Dnešky, kam Minulost výsměšně ozvěny hází,
pojď se mnou, nejdražší, Svět jiný znám, zjevil se mé duši.“*
[...]

II)
*Práce nohou blesky v živém mase měst
Práce nohou rozvracející ekonomiku nepřetržitým akordem
Práce nohou magnetický úklid s rozděláním ohně
Práce nohou nahodilé setkání prvotních principů
Práce nohou hvězda provozu na dlouhých chodnících šachistek melancholie*

III)

Na cestu

Ujedu lidem do Afriky

Můj dřevěný koník mne zaveze

Budou tam oranže budou tam fíky

a smutno mi nikdy nebude

Koník si zařehťá Nebudem plakat

až se nám jednou zasteskne

duhovi motýli budou nás lákat

a pohádky pohádky blankytné

IV)

Starý komik

Často zřím jej na ulici,

vráskovitý, pln je bědy,

stopy líčidel má v líci,

starý svrchník nosí hnědý.

Jeden z těch, již závidějí

kolegům svým trochu slávy,

jež tu žijí v beznaději

mezi lhostejnými davy.

Dávno zradila jej píle,

touha po slávě a žití, –

bez studií, nahodile

ted' si hájí živobyťi.

[...]

Přečtete si ukázkou z významného manifestačního textu, k němuž se vztahují úkoly č. 7 a 8:

Sražena typickými reprezentanty starých směrů v jeden šik, přinucena obhajovati své přesvědčení, volnost slova, právo bezohledné kritiky nejprudším a nejvášnivějším bojem, jaký česká literatura vůbec zaznamenává, přijala část mladé generace literární jméno, které s despektem bylo hozeno na ni: _____.

7. Doplňte výraz – název –, který v závěru textu chybí: _____ body:/3

8. Vyberte variantu, kde jsou uvedeni pouze signatáři výše citovaného textu.

a) Josef Karel Šlejhar, Otokar Březina, František Xaver Šalda, Josef Svatopluk Machar

b) Otokar Březina, Karel Hlaváček, Arne Novák, Ladislav Nebeský

c) Karel Havlíček, Karel Sabina, Jan Neruda, Vítězslav Hálek

d) František Xaver Šalda, František Václav Krejčí, Jaroslav Vrchlický, Bohdan Kaminský *body:/2*

9. Myšlenková složitost, narušování plynulosti děje, experiment v jazykové složce díla jsou charakteristické znaky tvorby:

a) Marie Majerové

c) Eduarda Basse

b) Karla Poláčka

d) Richarda Weinera

body:/3

10. Které z uvedených tvrzení neplatí?

a) Ve zdůraznění spontánnosti, přírody v člověku a v obrazech tvořivého proudu života se básnické dílo Horovo, Seifertovo a Hrubínovo z 30. let stýká s básnickým naturismem Šrámkovým a Neumannovým.

b) Historická próza meziválečného období (J. Durych a jiní) navazovala na A. Jirásku a Z. Wintra, rozvíjela tedy tradiční linii historického románu 19. století.

c) Zatímco Karel Čapek směřoval k mluvnímu, hovorovému jazyku, Vančura naopak tvořil své věty stylizovaně, někdy na způsob biblického stylu či humanistické periody.

d) Za okupace ustupoval zejména společenský román, ale dále se rozvíjí linie románu psychologického a psychologické novely a rovněž žánr historického románu.

body:/3

11. Označte dílo, které nepatří k žánru společenského/sociálního románu:

- a) Josef Čapek: *Kulhavý poutník* c) Marie Pujmanová: *Lidé na křižovatce*
b) František Křelina: *Hubená léta* d) Vladislav Vančura: *Rodina Horvatova* body:/2

12. Označte řádek, na němž jsou pouze díla Jana Zahradníčka:

- a) *Pokušení smrti, Jeřáby, Znamení moci*
b) *Triumf smrti, Vanutí, Dům Strach*
c) *Kohout plaší smrt, Korouhve, La Saletta*
d) *Panychida, Žíznivé léto, Pozdravení slunci* body:/2

13. Která definice správně vystihuje sylabotónismus?

- a) Prozodický systém založený na stálém počtu přízvuků v řádce, bez přesného stanovení počtu a polohy slabik nepřízvučných.
b) Prozodický systém založený na identickém nebo pravidelně (tj. v rámci strofy) proměnlivém počtu slabik, na rýmu a často – u delších veršů – též na césuře.
c) Prozodický systém založený na počtu slabik a normovaném rozložení přízvuků – v závislosti na rozlišování silných a slabých pozic – ve verši.
d) Rytmus vzniká střídáním dlouhých a krátkých slabik. body:/3

14. Označte řádek, na němž jsou pouze díla Milana Kundery:

- a) *Jakub a jeho pán, Morčata, Žert*
b) *Majitelé klíčů, Pomalost, Monology*
c) *Nesmrtelnost, Umění románu, Asanace*
d) *Soukromá vichřice, Poslední máj, Život je jinde* body:/2

15. Na základě analýzy citovaného textu vyberte platnou charakteristiku způsobu vyprávění:

Muž z Bodie vypil půl láhve nejlepší kořalky, jakou u Stříbrného slunce měli: spláchl si jí z prach z hrdla. Potom se zrzavá Florence posunula u baru směrem k němu a on se otočil a zašklebil se na ni. Mám dojem, že Florence nikdy tak velkého mužského neviděla. Než stačila něco říct, natáhl se, strčil jí ruku za límec šatů a roztrhl je až k pasu, takže se ve žlutém světle vyvalily její nahé prsy. Všichni jsme odstrčili židle a vstali. Nikdo z nás takhle Florence ještě neviděl, i když to byla děvka. Hospoda byla plná, protože jsme toho muže viděli přijíždět dlouho před tím, než se objevil ve městě, ale teď se neozval ani hlásek. [...]

- a) autorská vyprávěcí situace s dominujícím osobním vyprávěčem
b) personální vyprávěcí situace v podobě tzv. reflektora
c) vyprávěcí situace první osoby s dominujícím vyprávěcím já
d) vyprávěcí situace první osoby s dominujícím prožívajícím já body:/4

16. Určete na základě poetiky a básnické sémantiky autora úryvku:

*Při přecházení z přírody do bytí
zdi nejsou právě vlídné,
zdi pomočené talenty, zdi poplivané
vzpourou kleštěnců proti duchu, zdi o nic menší,
jsou-li snad dosud nezrozené,
a přece zdi zaokrouhlující už plody...*
*Poddajná zralost Shakespearova
zve ke zvůli. Její obsah,
který jako úžas měl by býti
svátečností, stává se poklesem času
(při možných náznacích jeho nepřítomnosti)
lichvářským úrokem všech bytí,
do kterých se drze nastěhoval režisér.*

- a) Jiří Kolář
b) František Halas
c) Jakub Deml
d) Vladimír Holan
body:/4

17. Na základě analýzy poetiky citovaného textu určete dílo Bohumila Hrabala, z něhož je ukázka vybrána:

Třicet pět let lisuji starý papír a knihy, třicet pět let se umazávám literami, takže se podobám naučným slovníkům, kterých jsem za tu dobu vylisoval jistě třicet metrů, jsem džbán plný živé a mrtvé vody, stačí se maličko naklonit a tečou ze mne samé pěkné myšlenky, jsem proti své vůli vzdělán, a tak vlastně ani nevím, které myšlenky jsou moje a ze mne a které jsem vyčetl, a tak za těch třicet pět let jsem propojil se sám se sebou a světem okolo mne, protože já když čtu, tak vlastně nečtu, já si naberu do zobáčku krásnou větu a cucám ji jako bonbon, jako bych popíjel skleničku likéru tak dlouho, až ta myšlenka se ve mně rozplývá jako alkohol, tak dlouho se do mne vstřebává, až je nejen v mém mozku a srdci, ale hrkáými žilami až do kořínků cév. [...]

- a) Svatby v domě
b) Hlučná samota
c) Ztracená ulička
d) Obsluhoval jsem anglického krále
body:/4

18. Přiřaďte k básnickým ukázkám veršové charakteristiky (např. a-I, b-II, c-III, d-IV). (Pozn.: pracujeme se sylabotónickou rytmiací.)

- a) daktylský verš
b) trochejský verš
c) jambický verš
d) volný verš
body:/4

I)
*Úžinou jeho jdou kočky
tlapky přes tlapku
první diváci obrazů v trávě
kritici přísní, rozvášní
večer mu zahřejí postel, vyhnanci*
(Ondřej Tuček, Malíř)

II)
*to prázdno které tvoří dům
je obklíčené nevidí
a zbývá i když strhnou krov
a zboří kolem ticha zdi*
(Jan Skácel, Oříšky pro černého papouška 84)

III)
*Kluci si blázna z ní dělali,
zvláště já a pajdavý Toník.
Zpovzdáli jsme na ni volali:
„Babičko, řekněte: trroník!“*
(František Gellner, Babička Málková)

IV)
*Pili pivo, pili víno,
jedli z masa, z těsta,
nejednomu oficíru
pukla z toho vesta.*
(Karel Havlíček, Křest svatého Vladimíra)

Literatura body: /50

Celkem body: /100

Č E S K Ý J A Z Y K

1. Označte řádek, na němž není žádný pravopisný nebo gramatický nedostatek:

- a) Na výstavě se nemluvilo o ničem jiném než o obrazu věnovanému neznámým dárcem.
- b) Mnohokrát jsme poukazovali a požadovali odstranění závažných závad na domě, ale vlastník prohlásil, že na opravu nemá peníze.
- c) S parcelou se dlouho uvažovalo jako s místem pro budoucí menzu, kterou vysoké školy v nejbližším okolí naléhavě potřebují.
- d) **Tento zubař byl průkopníkem tržní ekonomiky a privatizačních tendencí v českém zdravotnictví. Není divu, vždyť pocházel z Baťova kraje, kde žil a pracoval.**

body:/3

2. Označte řádek, na němž je slovo správně morfematically rozčleněno.

- a) ciz-í-h-o
- b) ne-ob-vy-k-los-t
- c) mil-o-va-n-é-mu
- d) pro – da – va – č – k – a

body:/3

3. Označte řádek, na němž se jedno slovo nehodí ke zbývajícím z hlediska slovo tvorného.

- a) divák – pasák – rypák – žebrák – kuřák
- b) chudák – hlupák – dobrák – darebák
- c) ovčák – cirkusák – koňák – měšťák
- d) Moravák – Rakušák – Plzeňák – Liberečák

body:/3

4. Označte řádek, na němž alespoň jedno podstatné jméno není pomnožné.

- a) ústa – záda – plíce
- b) plavky – punčocháče – šaty
- c) prázdninami – narozeninami – Vánoce
- d) blatech – Postoloprtech – Čechách

body:/3

5. Označte řádek, na němž není žádné přivlastňovací zájmeno.

- a) svému – mi – jí – těch
- b) všemi – jaké – jejím – něčeho
- c) ničím – jejichž – takovými – jí
- d) svým – kterému – oněch – vašich

body:/3

6. Označte řádek, na němž jsou všechny slovesné tvary určité.

- a) si zpívá – kouřit – je umývána – koupil by
- b) **at' přijdou – pospala by si – budou muset studovat – kolísaly by**
- c) nevěda – čte si – jmout – byl by býval přišel
- d) buďte pozdraveni – moci – budete muset vystupovat – zničen

body:/3

7. Označte řádek, na němž žádné slovo ve větě není slovnědruhově víceznačné.

- a) **Maminka mi dlouho nenapsala.**
- b) Má na mysli hlavně růst odbytu.
- c) Nikdo je přece nemohl zahlédnout.
- d) Žádný omyl se nedá zastřít.

body:/3

8. Napište slovy, jakým slovním druhem je tučně napsaný výraz (nepište číslice!).

- a) **To** se mi ale líbí! **Zájmeno (pronominum)**
- b) **To** to jede! **částice (partikule)**
- c) Usměj **se** přeci trochu. **Zájmeno (pronominum)**
- d) Tam se **se** Samem už nepodívám. **předložka (prepozice)**

body:/4

9. Ve druhé větě souvětí podtrhněte přísudek a označte řádek, na němž je vyjádřen jeho druh.

Přemýšlel, zda by se třeba v pondělí při přednášce býval byl tak moc nerozesmál, kdyby se více soustředil.

- a) slovesný několikanásobný c) slovesný jednoduchý
b) slovesný složený d) slovesně-*jmenný* body:/3

10. Označte řádek, na němž je uvedena věta, kterou nelze převést do opisného pasíva, tj. na konstrukci se složeným trpným tvarem slovesa.

- a) Podlahu snadno umyjete tímto přípravkem.
b) **Na jaře vždycky děti onemocní.**
c) Na plese jsme tancovali až do rána.
d) Magistrát rozhodnul o stavbě nového parkoviště. body:/3

11. Označte řádek, na němž je uvedeno souvětí souřadné s větami ve vztahu důvodovém.

- a) Bolel-li Petra zub, šel k lékaři. c) Petra bolel zub, a tudíž šel k lékaři.
b) **Petr šel k lékaři, bolel ho totiž zub.** d) Petr šel k lékaři, jelikož ho bolel zub. body:/3

12. Podtrhněte řádek, na němž je uvedena věta jednočlenná.

- a) Sousedům se narodila dvojčata.
b) **Nemocnému se přes veškerou péči přitížilo.**
c) Petr je dnes nesvůj.
d) Je zde na zapřenou. body:/3

13. Určete druhy vět, které uvozuje spojka *aby*. V případě výskytu vět příslovečných specifikujte jejich druh.

- a) *Jez tak, aby ses nepřejedl.* **PŘÍSLOVEČNÁ MÍRY/adverbiální**
b) *Řekl mi, abych přišel včas.* **PŘEDMĚTNÁ/objektová**
c) *Hoří nedočkavostí, aby už odstartovali.* **PŘÍVLASTKOVÁ/atributivní**
d) *Bylo by směšné, abychom se o to hádali.* **PODMĚTNÁ/subjektová**
e) *Koupil jsem si anglickou knihu, abych se zdokonalil v angličtině.* **PŘÍSL. ÚČELOVÁ/adverbiální**
body:/5

14. Označte řádek, na němž je správně určen syntaktický vztah mezi dvojicí větných členů *střecha kostela* z věty *Místní farníci již dva roky intenzivně pracují na opravě střechy místního kostela.*

- a) řízenost c) přimykání
b) shoda d) není mezi nimi syntaktický vztah body:/2

15. Vypište ze souvětí všechny věty hlavní a určete významový poměr mezi nimi.

Petr hluboce trpěl vědomím, že nemá děti, a nezanechává proto vlastní potomky, kterým jelikož by byli jeho dědici, by přenechal všechny majetek, a stále žárlivěji sledoval své synovce, syny Vokovy, neboť jim mělo veškeré jmění, až zemře, připadnout.

Petr hluboce trpěl vědomím (poměr slučovací) a stále žárlivěji sledoval své synovce (poměr důvodový) neboť jim mělo veškeré jmění připadnout.

body:/6

L I T E R A T U R A - ŘEŠENÍ

1. Která kombinace autor – dílo je chybná?

- a) Kosmas Decanus – *Kronika česká*
b) **Adam Václav Michna z Otradovic – *Slaviček rájský***
c) Bohuslav Balbín – *Rozprava na obranu jazyka slovanského, zvláště pak českého*
d) Matěj Václav Šteyer – *Výborně dobrý způsob, jak se má dobře po česku psátí neb tisknouti* body:/2

2. Kdo je autorem díla *Via lucis (Cesta světla)*?

- a) Jan Blahoslav
b) Daniel Adam z Veveslavína
c) **Jan Amos Komenský**
d) Petr Chelčický body:/2

3. Který z následujících termínů označuje oblast literatury věnující se kázáním a postilám?

- a) **homiletika**
b) hagiografie
c) historiografie
d) hymnografie body:/2

Přečtěte si ukázkou ze stati „Naše dvě otázky“, k níž se vztahují úkoly č. 4 a 5:

Bez ideálu, bez vědomí mravního povolání, není národa. – Nuže tedy, jaký je náš úkol v dějinách člověčenstva? [...] A zde jest uzel otázky, jež zní: je náš národní fond takový, aby poskytoval dostatečné mravní posily, aby vnukal úplné přesvědčení, [...] že by odcizení jazyku bylo skutečnou etickou škodou [...]

4. Kdo je autorem uvedené stati?

- a) Jan Neruda
b) **Hubert Gordon Schauer**
c) Jaroslav Vrchlický
d) Josef Jungmann body:/2

5. Jakým programovým tendencím názor uvedený ve výše citované ukázce odpovídá?

- a) romantismus
b) obroda jazyka
c) kosmopolitismus
d) **realismus** body:/2

6. Na základě charakteristických rysů poetiky přiřaďte k básnickým směrům jednotlivé ukázky (např. a-I, b-II, c-III, d-IV). (Pozn.: zdroje citovaných ukázek ani jejich autory záměrně neuvádíme.)

- a) realismus
b) symbolismus
c) poetismus
d) surrealismus body:/4

Řešení: A-IV, B-I, C-III, D-II

Hodnocení: 4 body (lze počítat i jednotlivé body, tzn. 1–4)

I)

Bizarní sen

*Já řekl jí: „Nemůžem ničeho čekat od tohoto Žití,
od Země této a od těchto Nebes a od těchto Svatých.
Mně hnusny jsou Dnešky, kam Minulost výsměšně ozvěny hází,
pojď se mnou, nejdražší, Svět jiný znám, zjevil se mé duši.“*
[...]

II)

*Práce nohou blesky v živém mase měst
Práce nohou rozvracející ekonomiku nepřetržitým akordem
Práce nohou magnetický úklid s rozděláním ohně
Práce nohou nahodilé setkání prvotních principů
Práce nohou hvězda provozu na dlouhých chodnicích šachistek melancholie*

III)

Na cestu

Ujedu lidem do Afriky

Můj dřevěný koník mne zaveze

Budou tam oranže budou tam fíky

a smutno mi nikdy nebude

Koník si zařehťá Nebudem plakat

až se nám jednou zasteskne

duhová motýli budou nás lákat

a pohádky pohádky blankytné

IV)

Starý komik

Často zřím jej na ulici,

vráskovitý, pln je bědy,

stopy líčidel má v líci,

starý svrchník nosí hnědý.

Jeden z těch, již závidějí

kolegům svým trochu slávy,

jež tu žijí v beznaději

mezi lhostejnými davy.

Dávno zradila jej píle,

touha po slávě a žití, –

bez studií, nahodile

teď si hájí živobyťi.

[...]

Přečtěte si ukázkou z významného manifestačního textu, k němuž se vztahují úkoly č. 7 a 8:

Sražena typickými reprezentanty starých směrů v jeden šik, přinucena obhajovati své přesvědčení, volnost slova, právo bezohledné kritiky nejprudším a nejvášnivějším bojem, jaký česká literatura vůbec zaznamenává, přijala část mladé generace literární jméno, které s despektem bylo hozeno na ni: _____.

7. Doplňte výraz – název –, který v závěru textu chybí: moderna

body:/3

8. Vyberte variantu, kde jsou uvedeni pouze signatáři výše citovaného textu.

a) Josef Karel Šlejhar, Otokar Březina, František Xaver Šalda, Josef Svatopluk Machar

b) Otokar Březina, Karel Hlaváček, Arne Novák, Ladislav Nebeský

c) Karel Havlíček, Karel Sabina, Jan Neruda, Vítězslav Hálek

d) František Xaver Šalda, František Václav Krejčí, Josef Svatopluk Machar, Jaroslav Vrchlický

body:/2

9. Myšlenková složitost, narušování plynulosti děje, experiment v jazykové složce díla jsou charakteristické znaky tvorby:

a) Marie Majerové

c) Eduarda Basse

b) Karla Poláčka

d) **Richarda Weinera**

body:/3

10. Které z uvedených tvrzení neplatí?

a) Ve zdůraznění spontánnosti, přírody v člověku a v obrazech tvořivého proudu života se básnické dílo Horovo, Seifertovo a Hrubínovo z 30. let stýká s básnickým naturismem Šrámkovým a Neumannovým.

b) **Historická próza meziválečného období (J. Durych a jiní) navazovala na A. Jiráka a Z. Wintra, rozvíjela tedy tradiční linii historického románu 19. století.**

c) Zatímco Karel Čapek směřoval k mluvnímu, hovorovému jazyku, Vančura naopak tvořil své věty stylizovaně, někdy na způsob biblického stylu či humanistické periody.

d) Za okupace ustupoval zejména společenský román, ale dále se rozvíjí linie románu psychologického a psychologické novely a rovněž žánr historického románu.

body:/3

11. Označte dílo, které nepatří k žánru společenského/sociálního románu:

- a) Josef Čapek: *Kulhavý poutník* c) Marie Pujmanová: *Lidé na křižovatce*
b) František Křelina: *Hubená léta* d) Vladislav Vančura: *Rodina Horvatova* body:/2

12. Označte řádek, na němž jsou pouze díla Jana Zahradníčka:

- a) *Pokušení smrti, Jeřáby, Znamení moci*
b) *Triumf smrti, Vanutí, Dům Strach*
c) *Kohout plaší smrt, Korouhve, La Saletta*
d) *Panychida, Žíznivé léto, Pozdravení slunci* body:/2

13. Která definice správně vystihuje sylabotónismus?

- a) Prozodický systém založený na stálém počtu přízvuků v řádce, bez přesného stanovení počtu a polohy slabik nepřízvučných.
b) Prozodický systém založený na identickém nebo pravidelně (tj. v rámci strofy) proměnlivém počtu slabik, na rýmu a často – u delších veršů – též na césuře.
c) **Prozodický systém založený na počtu slabik a normovaném rozložení přízvuků – v závislosti na rozlišování silných a slabých pozic – ve verši.**
d) Rytmus vzniká střídáním dlouhých a krátkých slabik. body:/3

14. Označte řádek, na němž jsou pouze díla Milana Kundery:

- a) *Jakub a jeho pán, Morčata, Žert*
b) ***Majitelé klíčů, Pomalost, Monology***
c) *Nesmrtelnost, Umění románu, Asanace*
d) *Soukromá vichřice, Poslední máj, Život je jinde* body:/2

15. Na základě analýzy citovaného textu vyberte platnou charakteristiku způsobu vyprávění:

Muž z Bodie vypil půl láhve nejlepší kořalky, jakou u Stříbrného slunce měli: spláchl si jí z hrdla. Potom se zrzavá Florence posunula u baru směrem k němu a on se otočil a zašklebil se na ni. Mám dojem, že Florence nikdy tak velkého mužského neviděla. Než stačila něco říct, natáhl se, strčil jí ruku za límec šatů a roztrhl je až k pasu, takže se ve žlutém světle vyvalily její nahé prsy. Všichni jsme odstrčili židle a vstali. Nikdo z nás takhle Florence ještě neviděl, i když to byla děvka. Hospoda byla plná, protože jsme toho muže viděli přijíždět dlouho před tím, než se objevil ve městě, ale teď se neozval ani hlásek. [...]

- a) autorská vyprávěcí situace s dominujícím osobním vypravěčem
b) personální vyprávěcí situace v podobě tzv. reflektora
c) **vyprávěcí situace první osoby s dominujícím vyprávějším já**
d) vyprávěcí situace první osoby s dominujícím prožívajícím já body:/4

16. Určete na základě poetiky a básnické sémantiky autora úryvku:

*Při přecházení z přírody do bytí
zdi nejsou právě vlídné,
zdi pomočené talenty, zdi poplivané
vzpourou kleštěnců proti duchu, zdi o nic menší,
jsou-li snad dosud nezrozené,
a přece zdi zaokrouhlující už plody...*
*Poddajná zralost Shakespearova
zve ke zvůli. Její obsah,
který jako úžas měl by býti
svátečností, stává se poklesem času
(při možných náznacích jeho nepřítomnosti)
lichvářským úrokem všech bytí,
do kterých se drze nastěhoval režisér.*

- a) Jiří Kolář
b) František Halas
c) Jakub Deml
d) **Vladimír Holan** body:/4

17. Na základě analýzy poetiky citovaného textu určete dílo Bohumila Hrabala, z něhož je ukázka vybrána:

Třicet pět let lisuji starý papír a knihy, třicet pět let se umazávám literami, takže se podobám naučným slovníkům, kterých jsem za tu dobu vylisoval jistě třicet metrů, jsem džbán plný živé a mrtvé vody, stačí se maličko naklonit a tečou ze mne samé pěkné myšlenky, jsem proti své vůli vzdělán, a tak vlastně ani nevím, které myšlenky jsou moje a ze mne a které jsem vyčetl, a tak za těch třicet pět let jsem propojil se sám se sebou a světem okolo mne, protože já když čtu, tak vlastně nečtu, já si naberu do zobáčku krásnou větu a cucám ji jako bonbon, jako bych popíjel skleničku likéru tak dlouho, až ta myšlenka se ve mně rozplývá jako alkohol, tak dlouho se do mne vstřebává, až je nejen v mém mozku a srdci, ale hrká mými žilami až do kořínků cév. [...]

- a) Svatby v domě
b) **Hlučná samota**
c) Ztracená ulička
d) Obsluhoval jsem anglického krále body:/4

18. Přiřad'te k básnickým ukázkám veršové charakteristiky (např. a-I, b-II, c-III, d-IV). (Pozn.: pracujeme se sylabotónickou rytmizací.)

- a) daktylský verš
b) trochejský verš
c) jambický verš
d) volný verš body:/4

Řešení: A-III, B-IV, C-II, D-I

Hodnocení: 4 body (lze počítat i jednotlivé body, tzn. 1–4)

I)
*Úžinou jeho jdou kočky
tlapky přes tlapku
první diváci obrazů v trávě
kritici přísní, rozvážní
večer mu zahřejí postel, vyhnanci*
(Ondřej Tuček, Malíř)

II)
*to prázdno které tvoří dům
je obklíčené nevidí
a zbývá i když strhnou krov
a zboří kolem ticha zdi*
(Jan Skácel, Oříšky pro černého papouška 84)

III)
*Kluci si blázna z ní dělali,
zvlášt' já a pajdavý Toník.
Zpovzdálí jsme na ni volali:
„Babičko, řekněte: trroník!“*
(František Gellner, Babička Málková)

IV)
*Pili pivo, pili víno,
jedli z masa, z těsta,
nejednomu oficíru
pukla z toho vesta.*
(Karel Havlíček, Křest svatého Vladimíra)

Celkem literatura: /50

Test celkem: /100